

ĐỀ KHẢO SÁT CHẤT LƯỢNG – ĐỀ SỐ 7**MÔN: NGỮ VĂN - LỚP 9****Thời gian làm bài: 120 phút****BIÊN SOẠN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM****PHẦN I. ĐỌC HIỂU (4.0 điểm):**

Đọc đoạn trích:

*Đất nước tôi thon thả giọt đàn bầu.**Nghe dịu nỗi đau của mẹ**Ba lần tiễn con đi, hai lần khóc thầm lặng lẽ**Các anh không về, mình mẹ lặng im.**Đất nước tôi**Từ thừa còn nằm nôi**Sáng chắn bão giông, chiều ngăn nắng lửa**Lao xao trưa hè một giọng ca dao**Thương lũy tre làng bãi dâu, bến nước**Yêu trọn tình đời, muối mặn gừng cay**Xin hát về Người, đất nước ơi!**Xin hát về Mẹ, Tổ quốc ơi!**Mấy mùa không ngủ**Ngăn bước quân thù phía Nam, phía Bắc**Vai mẹ lại gầy gao nuôi con*

[...]

*Xin hát về Người, đất nước ơi!**Xin hát về Mẹ, Tổ quốc ơi!**Suốt đời lam lũ**Đất nước tôi**Sáng ngời muôn thuở**Khi trăng đã vào cửa sổ đòi thơ.*

(Trích Đất nước, Tạ Hữu Yên, Tuyển tập Tạ Hữu Yên, NXB Hội Nhà văn, Hà Nội, 2006)

* **Chú thích:** Tạ Hữu Yên (1927-2013) là nhà thơ, nhà văn, từng là đại tá Quân đội Nhân dân Việt Nam, ông được tặng Giải thưởng Nhà nước về Văn học Nghệ thuật vào năm 2017. Thơ Tạ Hữu Yên dung dị, dễ hiểu, thể hiện tình cảm yêu nước, yêu con người, yêu quê hương tha thiết. Bài thơ Đất nước được ông viết năm 1984, sau một lần nhà thơ thăm trại an dưỡng dành cho các bà mẹ có con là liệt sĩ ở tỉnh Thái Bình.

Thực hiện các yêu cầu:**Câu 1.** (0,5 điểm) Xác định thể thơ của đoạn trích.**Câu 2.** (0,5 điểm) Trong khổ thơ thứ nhất, vẻ đẹp của đất nước được khắc họa qua những từ ngữ, hình ảnh nào?**Câu 3.** (1,0 điểm) Em hiểu nội dung của những dòng thơ sau như thế nào?*Mấy mùa không ngủ**Ngăn bước quân thù phía Nam, phía Bắc**Vai mẹ lại gầy gao nuôi con*

Câu 4. (1,0 điểm) Chỉ ra và phân tích tác dụng của biện pháp tu từ nhân hoá được sử dụng trong những dòng thơ:

Đất nước tôi

Sáng ngời muôn thuở

Khi trăng đã vào cửa sổ đòi thơ.

Câu 5. (1,0 điểm) Từ nội dung đoạn trích, em hãy rút ra một bài học sâu sắc nhất cho bản thân và lí giải.

PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm) Hãy viết đoạn văn (khoảng 200 chữ) ghi lại cảm nghĩ của em về đoạn thơ trích trong bài thơ Đất nước của tác giả Tố Hữu ở phần Đọc hiểu.

Câu 2. (4,0 điểm) Hiện nay, nhiều học sinh chưa biết cách vượt qua áp lực thi cử và điểm số. Em hãy viết bài văn nghị luận (khoảng 600 chữ) đề xuất những giải pháp phù hợp để khắc phục tình trạng trên.

HƯỚNG DẪN GIẢI CHI TIẾT

THỰC HIỆN: BAN CHUYÊN MÔN LOIGIAIHAY.COM

Phần I. ĐỌC HIỂU

Câu 1

Phương pháp giải:

Dựa vào đặc trưng thể loại

Lời giải chi tiết:

Thể thơ tự do

Câu 2

Phương pháp giải:

Đọc và xác định những hình ảnh thể hiện vẻ đẹp của đất nước

Lời giải chi tiết:

Những hình ảnh thể hiện vẻ đẹp của đất nước là: Thon thả giọt đàn bầu, sáng chấn bão giông, chiều ngấn nắng lửa, lao xao trưa hè một giọng ca dao, ...

Câu 3

Phương pháp giải:

Dựa vào ngữ cảnh để phân tích đoạn thơ

Lời giải chi tiết:

Gợi lại hình ảnh người mẹ Việt Nam lam lũ, thức khuya dậy sớm, “mấy mùa không ngủ” vì gánh vác trách nhiệm vừa nuôi con, vừa góp sức vào cuộc kháng chiến.

Câu thơ cho thấy sự hi sinh thầm lặng của mẹ: “vai mẹ lại gầy gánh gạo nuôi con”.

→ Qua đó, nhà thơ ca ngợi tình mẫu tử, sự hi sinh cao cả của những bà mẹ Việt Nam, đồng thời khẳng định sức mạnh của hậu phương trong chiến tranh.

Câu 4

Phương pháp giải:

Vận dụng kiến thức về biện pháp nhân hoá

Lời giải chi tiết:

- Biện pháp tu từ: Nhân hóa (“trăng đã vào cửa sổ đòi thơ”).
- Tác dụng: Làm cho thiên nhiên trở nên gần gũi, có hồn, đồng cảm với con người; thể hiện đất nước không chỉ giàu truyền thống, lịch sử mà còn là nguồn cảm hứng thi ca, luôn tỏa sáng trong tâm hồn nghệ sĩ và nhân dân.

Câu 5

Phương pháp giải:

Từ nội dung rút ra thông điệp phù hợp

Lời giải chi tiết:

- + Biết ơn tới những người Mẹ Việt Nam anh hùng, những chiến sĩ đã ngã xuống vì độc lập tự do của Tổ quốc.
- + Yêu, tự hào về quê hương, đất nước ta anh dũng, kiên cường.

...

PHẦN II. VIẾT

Câu 1

Phương pháp giải:

- Giới thiệu đoạn thơ, nêu cảm xúc chung.
- Phân tích ngắn gọn hình ảnh, nội dung, cảm hứng chủ đạo.
- Bày tỏ cảm xúc, liên hệ bản thân.

Lời giải chi tiết:

Đọc đoạn thơ trong bài *Đất nước* của Tố Hữu, em cảm nhận rõ vẻ đẹp giản dị mà thiêng liêng của Tổ quốc. Đất nước hiện lên qua hình ảnh “giọt đàn bầu thon thả”, vừa mềm mại, dịu dàng, vừa vang vọng âm hưởng dân tộc. Đất nước còn gắn liền với những người mẹ Việt Nam lam lũ, hi sinh lặng thầm. Những giọt nước mắt, những đêm không ngủ, những gánh gạo nuôi con trong khói lửa chiến tranh đã làm sáng ngời lên phẩm chất kiên cường, bất khuất và giàu tình thương của Mẹ – cũng chính là hình ảnh đất nước. Đoạn thơ gợi cho em niềm tự hào sâu sắc về Tổ quốc và biết ơn vô hạn đối với những thế hệ đã cống hiến, hi sinh cho độc lập dân tộc. Qua đó, em tự nhủ phải sống nhân ái, rèn luyện bản thân, học tập chăm chỉ để xứng đáng với những hi sinh cao cả ấy. Đất nước không chỉ là dải đất hình chữ S, mà còn là kết tinh của tình mẹ, của máu và nước mắt, của tình yêu thương bền bỉ muôn đời.

Câu 2**Phương pháp giải:**

- Mở bài: Nêu vấn đề áp lực thi cử, điểm số trong học sinh.
- Thân bài:
 - + Giải thích: Áp lực thi cử, điểm số là gì.
 - + Thực trạng: Học sinh bị áp lực như thế nào.
 - + Nguyên nhân: Từ học sinh, gia đình, nhà trường, xã hội.
 - + Hậu quả: Ảnh hưởng tâm lý, sức khỏe, kết quả học tập.
 - + Giải pháp: Học sinh – Gia đình – Nhà trường – Xã hội.
- Kết bài: Khẳng định tầm quan trọng của việc vượt qua áp lực, kêu gọi học sinh biết học tập tích cực, chủ động.

Lời giải chi tiết:

Trong quá trình học tập, thi cử và điểm số luôn được coi là thước đo năng lực của học sinh. Tuy nhiên, thực tế cho thấy nhiều bạn trẻ ngày nay đang phải chịu áp lực nặng nề từ những con số trên bảng điểm. Điều này không chỉ ảnh hưởng đến kết quả học tập mà còn gây ra nhiều hệ lụy đối với sức khỏe tinh thần. Vì vậy, cần có những giải pháp phù hợp để khắc phục tình trạng học sinh chưa biết cách vượt qua áp lực thi cử và điểm số.

Trước hết, cần hiểu rằng áp lực thi cử và điểm số là cảm giác căng thẳng, lo âu, thậm chí sợ hãi mà học sinh phải đối diện khi tham gia các kì kiểm tra, kì thi. Thực trạng này đang ngày càng phổ biến. Nhiều học sinh bị mất ngủ trước mỗi kì thi, run sợ khi làm bài, có em còn ám ảnh bởi điểm số thấp, từ đó mất tự tin và chán nản học tập. Không ít trường hợp đáng tiếc đã xảy ra chỉ vì các em không tìm được cách giải tỏa áp lực cho bản thân.

Nguyên nhân của tình trạng này đến từ nhiều phía. Về phía học sinh, nhiều bạn quá đặt nặng thành tích, muốn bằng bạn bằng bè, hoặc chưa biết cách học tập khoa học nên dễ rơi vào mệt mỏi. Về phía gia đình, cha mẹ thường đặt kì vọng quá lớn vào con, chỉ quan tâm đến điểm số mà chưa chú ý đến tâm lý. Về phía nhà trường, đôi khi việc kiểm tra, đánh giá còn quá chú trọng đến kết quả thi cử, chưa tạo nhiều cơ hội cho học sinh thể hiện năng lực toàn diện. Bên cạnh đó, sự cạnh tranh trong xã hội cũng khiến học sinh bị chi phối, coi điểm số là thước đo duy nhất của thành công.

Áp lực thi cử và điểm số nếu không được tháo gỡ sẽ để lại nhiều hậu quả. Học sinh dễ rơi vào căng thẳng, lo âu, sức khỏe giảm sút, mất đi sự hứng thú học tập. Điều nguy hiểm hơn là các em có thể đánh mất niềm tin vào bản thân, thu hẹp ước mơ, thậm chí tìm đến những hành động tiêu cực.

Để khắc phục tình trạng này, cần có sự chung tay của học sinh, gia đình, nhà trường và xã hội. Học sinh cần học cách quản lý thời gian, lập kế hoạch ôn tập hợp lí, giữ lối sống khoa học để tinh thần thoải mái hơn. Quan trọng nhất, các em phải nhận ra rằng điểm số chỉ là một phần trong hành trình học tập, không phải là tất cả. Gia đình cần quan tâm đến cảm xúc của con, khích lệ thay vì gây áp lực, coi trọng sự tiến bộ chứ không chỉ nhìn vào kết quả. Nhà trường cần đổi mới cách đánh giá, khuyến khích hoạt động trải nghiệm, rèn luyện kỹ năng để học sinh phát triển toàn diện. Bên cạnh đó, xã hội cũng cần lan tỏa thông điệp tích cực: thành công không chỉ được đo bằng điểm số, mà còn bằng nghị lực, nhân cách và sự sáng tạo.

Tóm lại, áp lực thi cử và điểm số là một vấn đề có thật và ảnh hưởng lớn đến đời sống học đường. Tuy nhiên, nếu học sinh biết cân bằng, gia đình và nhà trường biết đồng hành, thì áp lực sẽ không còn là gánh nặng mà trở thành động lực để vươn lên. Mỗi học sinh cần nhớ rằng, thi cử chỉ là một chặng đường trong cuộc đời, còn giá trị thật sự nằm ở tri thức, kỹ năng và nhân cách mà ta tích lũy được qua từng ngày học tập.